

कपिवल्ली (कपि + वल्) f. = कपिलिका AK. 2, 4, 16.

कपिशै (von कपि) gaṇa लोमादि zu P. 5, 2, 100 (मत्वर्थे). 1) adj. f. आ von der Farbe des Affen, bräunlich, rötlich (als m. die bräunliche, rötliche Farbe) AK. 1, 1, 25. H. 1396. MED. c. 17. संध्याययोदकपिशाः (झायाः पिशिताशनानाम्) Çik. 73. RAGH. 12, 28. तेषु काञ्चनपद्मेण कपिशे Çik. 171. ईषद्वर्नः कणाप्रकपिशा चूते नवा मञ्जरी Vikr. 26. नीपं दृष्ट्वा हरितकपिशं केशैर्ध्वजैः Megh. 21. कपिशैशेय Bhāg. P. 5, 3, 3. — 2) m. Weihrauch H. an. 3, 718 (lies: कपिशै). MED. Vgl. कपि 4. — 3) f. कपिशा a) eine Art Rum H. an. MED. कपिशौ ÇKDr. angeblich nach MED. (wo die Form des f. gar nicht angegeben wird) und Ġaṭādh. Vgl. कपि-शिका und कपिशायन. — b) N. pr. der Mutter der Piçāka Wils. कपिशापुत्र ein Piçāka Çabdām. im ÇKDr. — c) N. pr. eines Flusses RAGH. 4, 38. LIA. I, 362, N. 1. — Vgl. कपिल.

कपिशान्न (क + घञ्जन) m. ein Bein, Çiva's Trik. 1, 1, 44. — Vgl. कपिलाञ्जन.

कपिशिका (von कपि) f. eine Art Rum Trik. 2, 10, 14. — Vgl. कपिशा und कपिशायन.

कपिशिर्य (कपि + शीर्य) n. Mauersims Trik. 2, 2, 6. H. 981.

कपिशिर्षी (कपि + शीर्यन्) f. ein best. musikalisches Instrument Lāṭṣ. 4, 2.

कपिष्ठल (कपि + स्थल) m. N. pr. eines Rshi P. 8, 3, 91. कपिष्ठलाः die Nachkommen des K. gaṇa उपक्रादि zu P. 2, 4, 69. Pravarādhj. in Verz. d. B. H. 37. LIA. I, Anh. XLII. Ind. St. 1, 150. 217. भ्रष्टकपिष्ठलाः P. 2, 4, 69, Sch. कपिष्ठलकठाः und कपिष्ठलसंदिता Weber, Lit. 86. Ind. St. 1, 68. 469. — Vgl. कपिष्ठल.

कपिष्ठिका f. v. l. für कनिष्ठिका im gaṇa शर्करादि zu P. 5, 3, 107.

कपिस्कन्ध (क + स्कन्ध) m. N. pr. eines Dānava Hariv. 12932.

कपिस्थल (कपि + स्थल) n. Standort der Affen P. 8, 3, 91, Sch.

कपिस्वर (कपि + स्वर) m. N. pr. eines Mannes Pravarādhj. in Verz. d. B. H. 33, ult.

कपीकच्छु f. (CKDr. m.) = कपिकच्छु Çabdār. im ÇKDr.

कपीज्य (कपि + ज्य?) m. N. eines Baumes, Mimosa kauki Lam. (नीरिका), Ġaṭādh. im ÇKDr.

कपीत m. N. eines Baumes (श्वेतचुक्रा) Ratnam. im ÇKDr.

कपीतन m. N. verschiedener Pflanzen: 1) Spondias mangifera AK. 2, 4, 2, 7. Trik. 3, 3, 232. H. an. 4, 165. MED. n. 173. — 2) Thespesia populnea Corr. AK. 2, 4, 2, 23. Trik. H. an. MED. — 3) Acacia Sirisa (शिरीष) Buch. AK. 2, 4, 2, 43. Trik. H. an. MED. — 4) Ficus religiosa L. Trik. H. an. MED. — 5) Areca Fausel Guert. (गुवाकु). — 6) Aegle Marmelos Corr. (विल्व) Çabdār. im ÇKDr. — Suçr. 1, 141, 13. 2, 284, 1. 490, 5.

कपीन्द्र (कपि + इन्द्र) m. Fürst der Affen, ein Bein. Viṣṇu's (vgl. कपि und कपिल) MBh. 13, 7002. Ġāmbavant's, des Schwiegervaters von Kṛṣṇa 629. Hanuman't's Çabdār. im ÇKDr. Sugriva's u. s. w. Wils.

कपीवल् (von कपि) 1) m. N. pr. eines Weisen Hariv. 14130. eines der sieben Weisen im 4ten Manvantara 426. Vgl. म्रकपीवल्. — 2) f. कपीवती gaṇa शरादि zu P. 6, 3, 120. 8, 2, 11, Sch. N. pr. eines Flusses R. 2, 71, 15. LIA. II, 324, N. 4.

कपीवल् (कपि + वल्) P. 6, 3, 121, Sch.

कपीष्ट (कपि + इष्ट) m. 1) = कपित्य. — 2) = राजादनीवल् (sic) Rāḡan. im ÇKDr.

कपुच्छल (1. क + पुच्) n. der vordere Theil —, die Schale oder Kelle des Opferlöffels: सुचौ हि बाहू इमेव कपुच्छलमयं दण्डः Çat. Br. 7, 4, 36. 9, 3, 17 (v. l. कपुत्सल). Nach Wils.: hair hanging down to the ground; nach Haughton: a lock of hair tied to the right side of the crown of a young Brāhman when he is invested with the sacerdotal thread. Vgl. d. folg. Art.

कपुष्टिका f. a patch of hair on each side of the head Wils. कपुष्टिक Haughton.

कपूय (1. क + पूय) adj. f. आ übel riechend, widerlich (Gegens. रमणीय): अथ य इह कपूयचरणा अयाशो ह यते कपूया योनिमापद्येरन् Khand. Up. 5, 10, 7. Nir. 6, 19.

कपूय (1. क + पूय von प्रय) m. das männliche Glied: न सेने यस्य रन्वते उत्तरा म्कथ्याइ कपूय non valet ille, cui languet in inguine penis RV. 10, 86, 16. 17. Zweifelhafte ist die Bed. in der folgenden Stelle, wo zugleich eine Form कपूय erscheint: कपूयः कपूयमुदधातन चोदयत् खुदत् वाजसातये 101, 12. Padap. theilt: कपूय । नृः । und Sū. deutet beide Wörter durch Freudenbringer (कम् und Wurzel पर), indem er dieselben auf Indra bezieht.

कपोत m. Up. 1, 62 (कपोतैः). 1) Taube AK. 2, 5, 14. H. 1339. Met. t. 102 (= चित्रकण्ठ und पारावत, welche unterschieden werden). Viell. gilt diese Bestimmung der Bed. nicht für alle ved. Stellen, da der Vogel in Verbindung mit उलूक dem Käuzlein genannt und von übler Vorbedeutung ist (z. B. RV. 10, 163, 1. fgg. AV. 6, 29, 2. Ver. d. B. H. 268, 33. Ind. St. 1, 40). अयम् ते समतसि कपोत इव गर्भधिम् RV. 4, 30, 4. AV. 20, 133, 2. VS. 24, 23. 38. MBh. 3, 10559. fgg. 13275. fgg. Suçr. 1, 73, 7. 118, 5. 132, 8. 201, 18. Hit. 9, 15. अयते हि कपोतेन शत्रुः शरणमागतः । अर्चितश्च यथान्यायं स्वैश्च मौसैर्निमलितः ॥ R. 5, 91, 4. = MBh. 12, 5462 und PAṅkāt. III, 139, wo dann die Geschichte ausführlich erzählt wird. Als Bild der Grossmuth erscheint die Taube auch an folgender Stelle: देवतातिथिपूजायां युक्ता ये गृहमेधिनः । कपोतवृत्तयो नित्यं तान्मस्यामि यादव ॥ MBh. 13, 2027. f. कपोती PAṅkāt. III, 179. 180. Nach Trik. 3, 3, 154 bedeutet कपोत auch Vogel überh. — 2) eine besondere Stellung der Hand: सर्वार्थसमाप्तेयात्कपोतः । सर्पशीर्षकः । भीती विज्ञापने चैव विनये च निपुण्यते ॥ Çaṅk. zu Çik. 78, 9. Vgl. कपोतक und कपोतकस्त. — 3) die graue Farbe der Taube Suçr. 2, 280, 1. — 4) Antimonglanz (von stahl- oder bleigrauer Farbe) Suçr. 2, 84, 10. Vgl. कपोतक, कपोतसार, कपोताञ्जन, कपोताञ्जन. — Das Wort hat man auf क + पोत zurückgeführt.

कपोतक (von कपोत) m. 1) Täubchen MBh. 3, 10584. PAṅkāt. II, 9. f. कपोतिका III, 144. 153. — 2) = कपोत 2. Kāṭav. zu Çik. 78, 9. — 3) = कपोत 4., aber n. Rāḡan. im ÇKDr.

कपोतकीया (wie eben) f. eine an Tauben reiche Gegend (?) gaṇa नडादि zu P. 4, 2, 91. gaṇa विल्वकादि zu 6, 4, 153.

कपोतचरणा (क + चरणा) f. ein best. Parfum (नली) Ġaṭādh. im ÇKDr. — Vgl. कपोतवाणा, कपोताङ्गि.

कपोतपाक (क + पाक) m. gaṇa न्यङ्कादि zu P. 7, 3, 53. m. pl. N. pr.